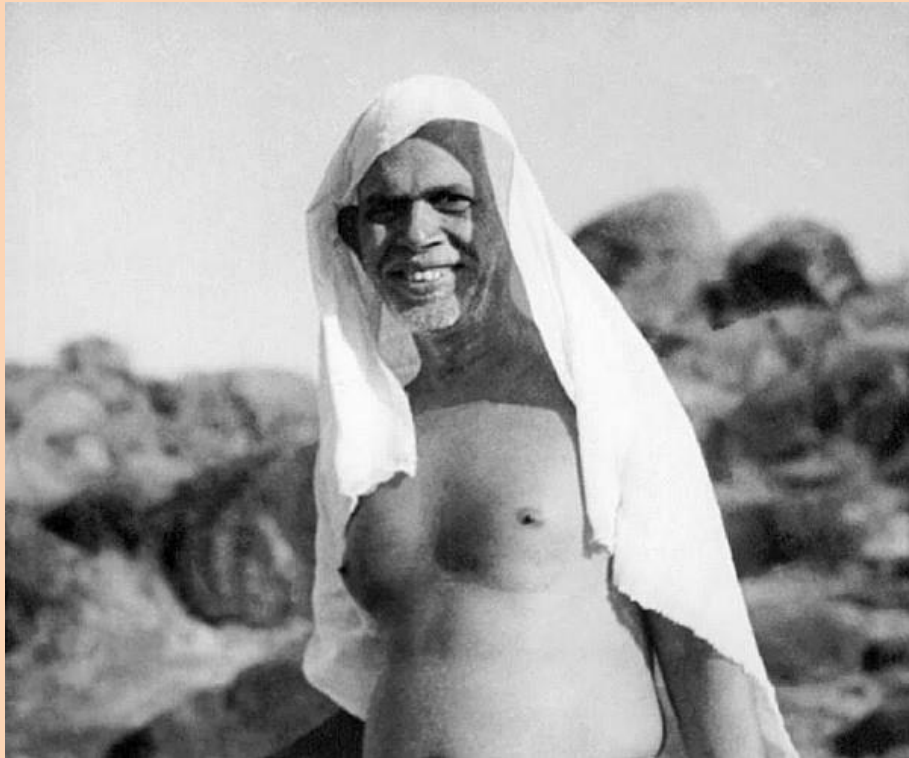

Jiskry života a učení Šrí Ramany Mahárišiho

Frank H. Humphreys

Bhagaván Šrí Ramana Maháriši

Z anglického originálu *Glimpses od the Life and Teachings of Sri Ramana Maharshi*,
vydaného v roce 2014 Šrí Ramanášramem (6. vydání), přeložil LH

S laskavým svolením Šrí Ramanášramu zveřejněno na: www.rudolfskarnitzl.cz

© Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, India

PŘEDMLUVA

Jméno Frank H. Humphreys je stoupencům Bhagavána Šrí Ramany Mahářišiho poměrně známé. V životopise Šrí Bhagavána, v knize *Seberealizace* od B. V. Narasimha Svámího, jsou o Humphreysovi dvě kapitoly a kniha podává i stručný nástin jeho života a pokynů, obdržných od Šrí Bhagavána.

Když Humphreys v roce 1911 navštívil Šrí Ramanu Mahářišiho, svěřil své dojmy z něj a z jeho pokynů Felicii Scatcherdové, která v Londýně vydávala periodikum *International Psychic Gazette*. V roce 1925 vyšly tyto vzpomínky v malé brožurce a kapitoly v *Seberealizaci* jsou jen výňatky z tohoto dílka.

Humphreysovo prosté a poutavé vyprávění jeho zážitků se Šrí Bhagavánem je pro čtenáře znamenitým předáním Bhagavánova učení.

S. Narasimhaja, který sepsal následující úvod, byl učitelem telugu ve Vellore. Byl žákem Šrí Kavjakanty Ganapathi Muniho a Šrí Bhagavána. Byl to on a Kavjakanta, kteří přivedli Humphreyse ke Šrí Bhagavánovi.

Tuto předmluvu uzavíráme krátkou zmínkou o návštěvě a výuce Humphreyse u Šrí Bhagavána z Osbornovy knihy *Ramana Mahářiši a cesta sebepoznání*:

„Ukázalo se, že policejní služba pro Humphreyse není. Šrí Bhagaván mu doporučil, aby se věnoval své práci a přitom současně meditoval. Humphreys v tom několik let vytrval a pak odešel do výslužby. Byl katolík, a protože chápal základní shodu všech náboženství, neviděl nutnost změny víry, ale vrátil se do Anglie, kde vstoupil do kláštera.“

Vydavatel

MAJOR CHADWICK O HUMPHREYSOVI

„Pokud je známo, byl prvním Evropanem, který navštívil Bhagavána, nebo přinejmenším prvním, který svoji návštěvu zaznamenal. Ze své návštěvy v jeskyni Virúpákša nám podal nádherný obraz Bhagavána. Bhagavánovo učení je jednoznačné a je vodítkem pro všechny, kteří přišli po něm. O kom jiném je zaznamenáno, že mu Bhagaván řekl: ‚Dávám vám tyto pokyny, jako je guru dává žákovi.‘? Bezesporu byl mezi nimi zvláštní vztah.“

Vzpomínky sádhu na Ramanu Mahárišiho

ÚVOD

Nerad bych stál mezi ctěným čtenářem a tímto zajímavým kouskem duchovní literatury. Ale při svých omezených schopnostech vykonám alespoň to málo, oč jsem byl požádán.

Tato knížečka je zajímavým a poučným popisem, zaznamenaná mladým mužem (dychtícím kvůli osvícení nalézt *mahátmy* (*velké, realizované duše – pozn. překl.*)), který popisuje svoji návštěvu a zkušenosti s *mahátmou* Šrí Ramanou Mahárišim, žijícím světcem jižní Indie, který je znám a ctěn kvůli dosažení cíle védského náboženství a který je v těchto dnech bujícího materialismu pramenem duchovní síly pro lidstvo.

Popis je stručný a živý a podle mého názoru nepotřebuje žádnou předmluvu či úvod. Člověk dokáže v Mistrově přítomnosti pocítit silné vibrace v těle, povznesení mysli a povzbuzení ducha, ale nemůže to vyjádřit. Mistrovo učení je přesně to, co je zapotřebí v těchto časech – kdy lidé žijí krátce, slabí na těle a ochablí na duchu a celá jejich pozornost je tažena k materiálním věcem – jevovým a dočasným – kterým dávají přednost před věcmi ducha – skutečnými a věčnými. Celé učení *mahátmy* Šrí Ramany Mahárišiho se točí kolem jednoho tématu: „Poznáním sebe sama poznáte vše a nic dalšího už nebudete chtít vědět.“ Šrí Bhagaván doporučuje velice snadný proces zkoumání, a sice „Kdo jsem já?“. Čistá a stálá myšlenka na *átman*, zbavená formy, jména a přívlastků, dovádí myslícího ke zdroji všech myšlenek – k Srdci (*duchovnímu – pozn. překl.*), kde jsou zkoumající a zkoumané spojeni či jistým způsobem ztraceni ve zkoumání, které je *mukti*, osvobození, neboli seberealizace. Tato realizace je pravým uctíváním *átmanu* – Boha – uvnitř i vně.

Zdá se, že autor této půvabné brožurky shromáždil informace o Šrí Ramanovi Mahárišim z různých zdrojů i časů. Čtenáře by mohlo zajímat i pár slov o tom, jak se Frank H. Humphreys o našem Mahárišim náhodou doslechl, jak jej navštívil a byl přivedený do rodiny jeho stoupenců.

F. H. Humphreys přijel do Indie v lednu 1911 jako zástupce ředitele policie. Když se dostal do Bombaje, byl na tom se zdravím tak špatně, že musel být hospitalizován v bombajské nemocnici, kde zůstal až do půlky března. Do Vellore pak dorazil 18. března.

Když jsem k němu ten den přišel, abych jej učil základy jazyka telugu, první otázka, kterou mi položil, byla: „*Munši* (učiteli), znáte astrologii?“ Řekl jsem, že neznám. Padla další otázka: „Můžete mi sehnat anglický překlad nějaké knihy o astrologii?“ Jeho žádosti jsem vyhověl a sehnal mu otisk z George Union Clubu ve Vellore. Ráno následujícího dne, 19. března, když mi vracel knihu, se mě Frank zeptal: „Znáte zde nějaké *mahátmy*?“ Předstíral jsem, že žádného mudrce neznám a existenci takovýchto bytostí jsem popíral. Ráno třetího dne, 20. března, se ke mně Frank dostavil se zvědavou a důraznou otázkou: „*Munši*! Včera jste říkal, že žádné *mahátmy* neznáte. Dnes ráno, ve spánku, jsem viděl vašeho gurma. Seděl vedle mě.“

Řekl mi něco, čemu jsem nerozuměl a ani on mi nerozuměl. Byl jste prvním člověkem, kterého jsem potkal ve Vellore, zatímco jsem byl v Bombaji.“

Když jsem se jej zeptal, jak se stalo, že mě viděl v Bombaji, ačkoli jsem kromě Guntakalu nikdy nikam necestoval, Frank odpověděl, že když ve vysokých horečkách ležel v nemocnici v Bombaji, tak, aby se na chvíli vyhnul bolesti, odtáhl svoji mysl (pozornost) do Vellore a zde jsem byl prvním člověkem, kterého ve svém astrálním těle potkal. Rozloučil jsem se se slovy, že o astrálním, nebo nějakém jiném těle nevím nic, že znám jen to fyzické. Nicméně mě to zlávalo, abych Franka vyzkoušel, a odpoledne jsem mu přinesl hromádku fotografií významných lidí, včetně těch, kde byli náš Maháriši a Ganapati Muni. Fotografie jsem mlčky položil před něj na stůl a beze slova jsem odešel k panu L. Cliftovi, dalšímu policistovi, kterého jsem vyučoval. Když jsem se o hodinu později k Frankovi vrátil, pozval mě dál se slovy: „Mám tu podobiznu vašeho guru. Řekněte mi, není to váš učitel?“ Přitom mi ukazoval fotografii našeho Ganapati Muniho. Tohle mě překvapilo. Byl jsem v pasti a nemohl jsem zapřít sebe, nebo svého mistra. Ganapati Muniho jsem považoval (a stále považuji) za svého guru. V roce 1906 mě učil, jak se koncentrovat a moji pozornost nasměřoval a upevnil na *paramátman* pod jménem Šrí Ramana, což je jméno drahé mému srdci. Ganapatiho pokyny se neodlišují od těch Mahárišiho.

Frank Humphreys znovu onemocněl a doktor mu doporučil, aby odjel do Ootacamundu, což Frank udělal 1. dubna 1911. Odtud mi napsal o svém setkání se zvláštním člověkem, bídně oděným, ale urostlým, s jasnými očima, zcuchanými vlasy a dlouhými vousy. Domácí, u něhož v zotavovně Frank pobýval, mu řekl, že tak zvláštního člověka nikdy neviděl, ačkoli tam žije už několik let. Frank se mě ptal, kdo by ten člověk mohl být. Stručně jsem mu odepsal, že soudě podle popisu, který mi dal, si myslím, že by to měl být *siddha* (dokonalý jogín).

Jeho druhý dopis z horské zotavovny byla žádost, abych jej naučil *hathapránajámu*. S ohledem na jeho slabé zdraví jsem si nemyslel, že je vhodné s ním mluvit o vůli řízeném a nepřirozeném zadržování dechu, ale jednoduše jsem mu řekl, že stálá a čistá myšlenka na *paramátman* v našem Srdci navodí přirozené *kumbhakam* – vstřebání mysli v Srdci, což je nejzazší stádium a je to stav, po kterém mudrci touží.

Jeho třetí otázkou z Nilgiris bylo: „Bude požívání masa pomocí, nebo překážkou při rozvoji meditace?“ Jako odpověď jsem mu přepsal pět, nebo šest stránek z *Ahimsa paramo dharma*, vysvětlujících, že neublížení či nenásilí, nezabíjení je největší ctností a dopis jsem zakončil slovy: „Požívání masa nepomůže meditujícímu prohloubit meditaci.“ Frank odepsal, že to, co dnes ráno viděl ve snu, potvrdilo má slova v dopise, který dostal o pár hodin později. Ale že by pro něj bylo obtížné vzdát se naráz jeho dlouholetého požívání masa a že s tím přestane postupně. Vzpomínám si, že v jednom z pozdějších dopisů, které mi psal z Anglie, bylo, že se stal vegetariánem.

V jeho čtvrtém dopise z klimaticky chladnějších a zdraví prospěšných lázní chtěl ode mě radu, zda by se mohl připojit k nějaké mystické společnosti, protože právě dovršil 21 let. Dodal, že členové takovéto společnosti mají privilegium v osobním setkávání se a hovorech

s *mahátmy* a že v jednom ze svých dřívějších zrodů byl členem podobné společnosti. Ohledně mysticismu nejsem ani věřící, ani nevěřící. Toužil jsem po prostém míru (*šánti*) myslí a jednotě s *átmanem* uvnitř. Bylo mým přesvědčením, že čisté, prosté a ustavičné myšlení na *brahman* (Boha) bez formy, bez jména a bez přívlastků, mi zabezpečí tento vznešený a šťastný stav. Proto jsem jen napsal, že události se odehrají podle jeho vlastního *prárabdha* karmanu (předurčeného osudu) a pokud to bude jeho karmanem, měl by se znovu stát členem této mystické společnosti, aniž by mu v tom mohlo cokoli zabránit, a proto mu nemohu dát žádnou radu.

Koncem roku 1911 se Frank vrátil z vysočiny (z Ootacamundu). Jednoho dne, když jsem ho ve Vellure učil telugu, mě poprosil o papír a tužku a nakreslil obrázek horské jeskyně s nějakým mudrcem, sedícím u jejího vstupu a potůčkem vpředu před jeskyní, tekoucím z hory dolů. Řekl, že to spatřil ve spánku a zeptal se mě, co by to mohlo být.

Na mysl mi ihned přišel náš Maháriši, pobývající v jeskyni Virúpákša a Frankovi jsem pověděl o Šrí Ramanovi – *paramátmanu*. Frank od té doby, co viděl ve snu Ganapati Šástriara (Muniho) mě prosil a vybízel, ať jej k Munimu přivedu. Jak se Frank náhodou setkal s Ganapati Šástriarem a jak jej Ganapati zavedl za Mahárišim, je v jeho knize řádně vylíčeno. Následně vykonal několik samostatných cest k našemu Mistrovi, a to vždy, když měl nějakou pochybnost či otázku, která musela být vyjasněna.

Nyní vylíčím, co se s Frankem odehrálo během jeho první návštěvy u Mahárišiho. Frank *mahátmu* pozdravil a zůstal několik minut v tiché modlitbě a rozjímání. Když byl vyzván, aby promluvil, jeho první otázkou bylo: „Mistře, budu světu prospěšný?“ *Mahátma* odpověděl: „Pomozte sám sobě, tím pomůžete světu.“ Na opakovanou otázku dostal tutéž odpověď s vysvětlením, že není od světa odlišný (oddělený) a ani svět není od něj samotného odlišný, a proto pomocí si sobě pomůže světu (ve smyslu jednoty *džívy* (jedince) a *átmanu* – pozn. v knize).

Další a poslední otázka byla: „Mistře, mohu vykonat zázraky, jak je činil Šrí Krišna a Ježíš?“ Tato otázka se setkala s protiotázkou: „Když činili zázraky, byli si jich v ten okamžik vědomi?“ Po chvilce ticha Frank odpověděl: „Ne, Mistře. Byli jen prostředníky, skrze něž boží síla vykonala své dílo.“

V této knize je i názorně objasněno jaký význam lze přisoudit přirozeně mystickým záležitostem.

Drazí bratři! Když se člověk ztratí v Bohu, stává se pouhým nástrojem v Jeho rukách. Sjednocením se s Bohem je součástí Boha, je jeho dílem. Dostává tolik míru a štěstí (nedotčeného potěšením a zármutkem), kterému se lze jen těšit, nelze to však vyjádřit. Necht' všichni cílíme k tomuto stavu klidné myslí a míru v Srdci, v němž světci žijí navždy!

Madanapalle, 2. 3. 1925

S. Narasimhaja

I

SKUTEČNÍ MAHÁTMOVÉ

Zaznamenala Felicia R. Scatcherdová
(Felix Rudolphová)

1

„...O člancích pana Thurstana se často hovoří. Můžeme se z nich dozvědět více o Indii a bylo by dobré jich mít víc.“ Takto nám napsal přítel do časopisu *International Psychic Gazette*.

V ten samý den mi přišel balíček dopisů od mladého přítele, pobývajcího v Indii. Neviděla jsem ho od jeho mladistvých let. Budu mu říkat Frank. Je to jeho křestní jméno a obdivuhodně mu padne, tak to nebudu měnit (*frank – v češtině upřímný, svobodný – pozn. překl.*). Jak jen to bude možné, vylíčím jeho zkušenosti s využitím jeho vlastních slov.

2

Frank potkává svého prvního Mistra

Asi před třemi měsíci jsem se ve spánku setkal s úžasným člověkem. Mluvil jsem o něm se zdejšími *munši* (učitelem) telugu. *Munši* mi přinesl nějaké fotografie. Okamžitě jsem v nich onoho muže poznal a oddělil od druhých fotografií. Minulý pátek ten muž projížděl přes Vellore, když cestoval na teosofickou konferenci do Tiruvannamalai. K Teosofické společnosti však nepatří. Všichni Mistři pracují pro obecné dobro.

Když vlak přijel, okamžitě jsem ho poznal. Je asi 180 cm vysoký, dobře stavěný, s vysokým, zaobleným čelem a orlím nosem. Vypadá dobře každým coulem. Vystoupil z vlaku a společně jsme se posadili do čekárny.

Je nemožné popsat, jaké to je, být v přítomnosti Mistra. Nevěděl jsem, že to byl Mistr, ale sedět v jeho blízkosti, třebaže téměř nemluvil a anglicky neuměl – člověk byl skrz naskrz rozechvělý, vnímal nové dojmy, které se jej mentálně dotýkaly. Byl to mimořádný zážitek.

Později jsem se dozvěděl, že by v Indii předním znalcem sanskrtu, a to zde, kde je sanskrt jazykem svatých písem a učí se jej každý, kdo hledá moudrost, již něco znamená. Nauky zná dokonale a také mnoho jazyků. Vzpomínáte si, jak apoštolové náhle „mluvili rozličnými jazyky“? No a existují lidé, kteří tohoto člověka znali celý život, a ví, že až do určitého dne

nepromluvil ani slovo tamilsky. Je to velice obtížný jazyk. O patnáct dní později byl schopen dlouhé přednášky v čisté tamilštině a dokázal číst a psát stejně dobře, jako nějaký profesor.

Zeptal jsem se ho, jak se mu to podařilo a on odpověděl: „Meditací.“

Považte! Žádná kniha! Žádná gramatika! Prostě meditací na Boha, jak to tito lidé umí, a přáním, naučit se tamilsky. Jeho tvář, když je v klidu, září štěstím. Při sebemenší příležitosti se usmívá a často se k vám otočí a potřásá hlavou tak, jak to mají Indové ve zvyku, což znamená: To je v pořádku! Nashle!

Slíbil, že dnešní odpoledne a večer mě bude učit, a pak na více než rok odejde do samoty. Řekl, že pokud bych chtěl jet do Tiruvannamalai, vzal by mě, abych viděl Mahárišiho (*mahátmu*, neboli dokonalého Mistra), který zde žije a je považován za největšího *mahátmu* v Indii.

3

Frank se setkává s Mahárišim

Včera jsem dostal na den volno a s *munšim* jsem odešel na setkání s Ganapatim (Mistrem, o kterém jsem už psal). Ganapati a *munši* jsou oba *čély* (žáky) Mahárišiho. Vyslechli jsme si Ganapatiho jeden a půl hodinovou přednášku k ohromnému davu a vypadalo to, že ho jeho úsilí osvěžilo. Ve dvě odpoledne zamířil k jeskyni, kde žije Maháriši, a my se vydali vzhůru na horu, abychom jej spatřili. Když jsme došli k jeskyni, posadili jsme se k jeho nohám a nic neříkali. Dlouho jsme takto seděli, zatímco jsem se cítil vyzdvížený sám ze sebe.

Ganapati mi řekl, ať pohlédnu Mahárišimu do očí a neuhýbám pohledem. Půl hodiny jsem hleděl do jeho očí, které vůbec nezměnily svůj výraz hluboké meditace. Začal jsem si uvědomovat, že jeho tělo je chrámem Ducha svatého – mohl jsem přímo cítit, že jeho tělo není tělo člověka, byl to nástroj Boha, pouhá sedící, nehybná mrtvola, z níž vyzařoval Bůh, až to nahánělo strach. Mé pocity byly nepopsatelné.

Ganapati pak řekl, že mohu promluvit. Požádal jsem o osvětlení a o poučení a Maháriši promluvil a my poslouchali. Několika větami lámané angličtiny a v telugu mi vysvětlil smysl života a přímo mě poučil, což dělá zřídka, a přijal mě za svého *čelu*, samozřejmě ne za takového, jako byl Ganapati, který byl jeho velice významným *čelou*, ale jako jednoho z mnoha, které velcí Mistři mají.

Nejdojemnější byl pohled na množství malých dětí, tak do sedmi let věku, které samy vylezli na horu a posadili se blízko Mahárišiho, třebaže Maháriši sotva promluvil nějaké slovo a ani se na ně nepodíval. Nehráli si, jen tiše seděli, naprosto spokojené.

Ve svém výrazu důstojnosti, laskavosti, sebekontroly a klidné, přesvědčovací síly je bytostí, kterou nelze popsat.

4

Frankova druhá návštěva Mahárišiho

Přijel jsem automobilem a vylezl pak k jeskyni. Maháriši se usmál, když mě uviděl, ale nebyl ani trochu překvapený. Předtím, než se posadil, dal mi osobní otázku, která ukázala, jak do mě vidí. Každý, kdo k němu přichází, je jak otevřená kniha a jen letmý pohled stačí k prozrazení jejího obsahu. „Ještě jste nejedl a máte hlad.“

Priznal jsem, že tomu tak je. Okamžitě zavolal nějakého *čélu*, ať mi přinese jídlo – rýži, *ghí*, ovoce atp., které se jí prsty, protože místní lidé lžičky nepoužívají. Ačkoli jsem takto jíst zkoušel, chybí mi v tom zručnost. Tak mi Maháriši dal jako lžičku skořápku z kokosového ořechu, abych se s ní najedl, usmíval se a tu a tam promluvil. Nedokážete si představit nic krásnějšího než jeho úsměv. K pití jsem měl kokosové mléko, bílé jako kravské mléko, do kterého mi Maháriši sám přidal cukr.

Když jsem dojedl, měl jsem stále ještě hlad. Maháriši to poznal a nakázal mi přidat. Věděl vše, a když mě ostatní pobízeli pojíst ovoce, když už jsem měl dost, okamžitě je zarazil.

Musel jsem se omluvit za svůj způsob pití. Maháriši jen řekl: „To nevádí.“ Místní jsou v tomto puntičkářští. Nikdy nesrkají, ani se nedotýkají nádoby svými rty, ale lijí si tekutinu přímo do úst, takže může ze stejného pohárku pít mnoho lidí, beze strachu z infekce.

Zatímco jsem jedl, Maháriši ostatním vyprávěl o mé nedávné minulosti a opět přesně. A přitom mě předtím viděl jen jedenkrát mezi stovkami lidí. Prostě zapnul jasnovidnost, jako když bychom my listovali ve slovníku. Strávil jsem asi tři hodiny poslechem jeho učení. (Byla mu ukázána kniha, vytištěný rukopis pana R. W. D. Nankiwella, aby ji zhodnotil. Velmi ji chválil a citoval z ní.)

Doslechl jsem se, že při jedné příležitosti, když mu *čéla* položil otázku, Maháriši vzal knihu, ukázal na stať a řekl: „Tady je vaše odpověď.“

Později jsem dostal žízeň, protože se jelo v horku, ale nechtěl jsem to dát najevo. Přesto to Maháriši poznal a řekl *čélovi*, ať mi přinese nějakou limonádu.

Nakonec jsem už musel jít, tak jsem se poklonil, jak máme ve zvyku, a vyšel z jeskyně, abych si obul boty. Maháriši vyšel také ven a řekl, že ho mohu znovu navštívit.

5

Nebojácnost a pocit bezpečí, který se zrodí kontaktem s Mistrem

Je zvláštní, jaká změna se tak či onak odehraje v člověku v okamžiku, kdy se ocitne v Mahárišiho přítomnosti. Jsem zvyklý na psy, ale poleká mě, když na mě nějaký zaútočí, jak se někdy stává. Přesto se mi tam stalo, že jsem se prostě díval na psa a šel dál, i když se mě třikrát, nebo čtyřikrát pokusil kousnout. Necítil jsem nijaký strach, ani jsem nebyl jakkoli vystrašený. Slyšel jsem polekané výkřiky, ale uvědomil jsem si, že tam bylo nějaké nebezpečí, až když jsem byl na půli cesty dolů z hory.

Kousnutí psem není v této zemi žádná legrace, nejenom kvůli divokosti psů a nečistotám jejich zubů z pojídání zdechlin, ale také kvůli špatně se hojícím ranám v důsledku tepla a časté vztekliny.

6

Frankovo podání učení *mahátmy*

Mistrem je ten, kdo meditoval výhradně na Boha, celou svoji osobnost mrštil do božího oceánu, tam ji utopil a zapomenul na ni, dokud se prostě nestala nástrojem Boha. Když se ústa Mistra otevřou, bez námahy či přemýšlení vyjdou slova Boha, a když pohne rukou, opět jí proudí Bůh, aby vykonal zázrak.

Nedávejte přílišný důraz psychickým jevům a podobně. Je jich nepočítaně, jsou naprosto mlhavé, a jakmile se jednou v srdci hledajícího zabydlí víra v tyto psychické projevy, pak tyto jevy vykonaly své dílo. Jasnovidnost, jasnoslyšnost a další nemají cenu, protože daleko významnější jas a mír jsou spíše možné bez nich než s nimi. Mistři na sebe tyto síly berou jako oběť. Znam Mistry, dva z největších, a říkám vám, že představa, že Mistrem je ten, kdo dlouhou praxí a modlitbou či něčím podobným získal vládu nad různými okultními smysly, je zcela a naprosto falešná. Žádný Mistr se nikdy ani za mák nestaral o okultní síly, protože je pro svůj každodenní život nijak nepotřeboval.

Jevy, které spatřujeme, jsou zvláštní a překvapující, ale nejzávažnější věcí toho všeho je, že si neuvědomujeme, že jediná a pouze tato jediná, neomezená síla je zodpovědná za:

- a) všechny projevy, které vidíme,
- b) a za to, že je vidíme.

Neupírejte svoji pozornost na všechny tyto měnící se projevy života, smrti a jevů. Dokonce ani nemyslete na akt vidění těchto projevů či jejich vnímání, ale jen na to, co všechny tyto věci vidí. Co je za toto vše zodpovědné. Zpočátku se to bude zdát téměř nemožné, ale výsledek se postupně dostaví. Zabere to roky trvalé, denní praxe, ale takto se rodí Mistr. Věnujte si čtvrt hodiny denně. Mějte oči otevřené a snažte se udržet mysl pevně upřenou na **TO, co vidí**. Je to uvnitř vás. Neočekávejte, že najdete TO jako cosi **určitého**, na co se může mysl snadno zaměřit. Tak tomu nebude. Ačkoli nalézt TO trvá léta, výsledky takového soustředění se brzy samy projeví – během čtyř či pěti měsíců – nejrůznějšími druhy neúmyslné jasnozřivosti, klidnou myslí, silou, vypořádat se s trablemi, univerzální silou – stále přítomnou, neuvědomovanou silou. Předávám vám Mahárišiho učení těmi samými slovy, jakými je Mistři dávají svým důvěrným *čelům*. Od nynějška napořád vedte v meditaci celou svoji mysl ne na čin vidění, ani na to, co vidíte, ale na nehybné **TO, co vidí**.

II

DALŠÍ UČENÍ MAHÁTMY

7

Dosažení

Člověk se nesnaží o dosažení (osvobození) kvůli odměně. Když ideji dosažení porozumí, nepřeje si nějakou odměnu. Jak se vyjádřil Krišna: „Máte právo pracovat, ale nemáte právo na plody práce.“ Dokonalé dosažení je zbožnost a zbožnost je dosažení.

Jestliže se posadíte a uvědomíte si, že myslíte díky působení Jediného Života a že mysl, oživená do aktu myšlení tímto Jediným Životem, je součástí celku, který je BOHEM, pak se přesvědčíte, že vaše mysl neexistuje jako oddělená entita. Výsledkem je, že mysl a fyzické tělo – takříkajíc – zmizí a jediné, co zbývá, je Bytí, které je současně existencí i neexistencí a je nevysvětlitelné slovy, je nevyjádřitelné představou.

Mistr je v tomto stavu trvale, s jediným rozdílem, že nějakým, nám nepochopitelným způsobem, dokáže rovněž používat mysl, tělo a intelekt, aniž by padl zpět do klamu odděleného vědomí.

Pro tyto záležitosti neexistuje žádné vysvětlení. Jak prohlásil Vivékánanda: „Světů vůbec nepomůžete přáním či snahou pomoci, ale pouze pomocí **sobě samému**.“

8

Náboženství

Je zbytečné o něm hloubat, je zbytečné se ho pokoušet mentálně či intelektuálně uchopit a rozvíjet. Náboženství je pouze souhrn pravidel chování pro děti a pro společenský život, která nám pomáhají se vyhnout otřesům, takže může vzplanout vnitřní oheň, spálit v nás hlouposti a – o trochu dříve – nás poučit, jak být rozumným, tj. být obeznámen s iluzí oddělenosti.

Náboženství, jedno zda křesťanství, buddhismus, hinduismus, theosofie, filozofie, nebo nějaký jiný druh „-ismu“, „-sofie“ či něčeho dalšího, nás může toliko přivést k místu, kde se všechna náboženství setkávají, dál však už ne.

9

Bůh

Místo, kde se setkávají všechna náboženství, je poznání – ne v nějakém mystickém smyslu, ale v naprosto světském, každodenním smyslu, a čím je toto poznání pozemské, všední a reálnější, tím lépe – skutečnosti, že BŮH JE VŠE A VŠE JE BŮH.

Zde začíná praxe duchovního pochopení, která je rozbíjením návyku. Člověk musí přestat nazývat věci „věcmi“ a nazývat je Bohem. A namísto, aby o nich přemýšlel jako o věcech, musí poznat, že jsou Bohem. Místo představování si, že to, co „existuje“, je to jediné, co je, musí pochopit, že existence je pouze výtvořem mysli (protože pokud by mysl neexistovala, nemohlo by být cokoli vnímáno) a že neexistence je nutnost, když se chystáte předpokládat existenci. Poznávání předmětů jen ukazuje na existenci něčeho, co je schopné poznávání. Hluchý nic neslyší, slepý nic nevidí a mysl je pouze jakýmsi ústrojím pro uchopení pojmu či ocenění jistých forem Boha.

Bůh je nekonečný, a proto jsou existence a neexistence jen Jeho součásti. Ne že bych chtěl říci, že je Bůh stvořen z určitých (konečných) součástí. Je těžké se při hovorech o Bohu srozumitelně vyjádřit...

Pravé poznání přichází z nitra, ne zvenčí. A pravé poznání není věděním, ale zřením.

10

Realizace

Realizace není doslova ničím jiným, nežli zřením Boha. Musíte číst doslovně, co píše. Naší velkou chybou je, že uvažujeme o Bohu symbolicky a alegoricky, namísto prakticky a doslovně. Vezměte si kousek sklíčka, malířské barvy a něco na sklo namalujte. Pak vložte sklo do projektoru. Zapněte světlo a barvy a obrázky na skle jsou promítnuté na plátno. Pokud by nebylo světlo zapnuté, nemohli byste barvy z destičky na plátně vidět.

Jak vznikají barvy? Rozložením denního bílého světla mnohostranným hranolem. Stejně je to i s lidskou povahou. Je zřetelná, jen když člověkem proudí Světlo Života (Bůh), tj. projevuje se v lidském jednání. Když člověk spí, nebo je mrtvý, jeho povahu nespátříte. Jen když je charakter oživen Světlem Života, takže tisíci způsoby jedná v reakcích na tento pestrý svět, můžete lidský charakter vnímat. Pokud by v našem projektoru nebylo denní světlo rozložené a převlečené do forem a tvarů, nemohli bychom poznat, že před světlem je kousek skla, protože by jím světlo přímo procházelo. Ale protože bylo světlo v jistém smyslu filtrováno a odevzdalo svoji průzračnost, budou barvy ze skla zářit.

Tak je to také s běžným člověkem. Jeho mysl je jako plátno, na nějž svítí světlo – zakalené a pozměněné – protože člověk svolil, aby pestrý svět stál v cestě Světlu (Bohu), a tím Světlo rozložil. Člověk spatřuje jen efekty Světla (Boha), místo Světla (Boha). On sám a jeho mysl zobrazuje projevy, které vnímá stejně, jako když plátno zrcadlí barvy na skle. Odstraňte hranol a barvy zmizí, vstřebány zpět do bílého světla, odkud vzešly. Odstraňte barvy ze

sklípka a světlo bude jasně zářit skrz. Odstraňme z našeho pohledu svět jevů, který vidíme, a pozorujme jen příčiny a spatříme Světlo (Boha).

Mistr při meditaci, ačkoli má oči otevřené a slyší, pevně fixuje svoji pozornost na **TO, co vidí**, takže ani nevidí, ani neslyší, vůbec nemá fyzické či mentální uvědomění, pouze duchovní.

Musíme se odvrátit od světa, který zapřičiňuje naše pochyby, který zastírá naši mysl, a světlo Boha bude jasně zářit skrz. Jak se od světa odvrátit? Když, například, místo pohledu na člověka si řeknete: „je to Bůh, oživující tělo,“ když tělo více či méně přesně reaguje na pokyny Boha, jako loď více či méně přesně reaguje na svoje kormidlo.

11

Hříchy

Co je hřích? Proč, například, člověk tolik pije? Protože nenávidí představu spoutanosti – být spoutaný neschopností vypít tolik, kolik si přeje. Usiluje o svobodu v každém hříchu, kterého se dopouští. Toto soužení se po svobodě je prvním, neuvědomělým působením Boha v lidské mysli. Bůh ví, že není spoután. Pití nadmíru člověka neosvobodí, vždyť člověk ani neví, že vlastně hledá svobodu. Když si to uvědomí, začne hledat nejlepší způsob jak svobody dosáhnout.

Ale člověk získá svobodu jen tehdy, když si uvědomí, že nikdy nebyl spoután. To „já“, které se stále cítí tak svázané, je vlastně neomezeným Duchem. Jsem ve vázanosti, protože nevím nic o tom, co nevímám alespoň jedním ze smyslů. Ve skutečnosti jsem ale po celou tu dobu tím, co je citným v každém, v každé mysli. Tato těla a mysli jsou jen nástroji Já – neomezeného Ducha. Co chci, co mohu chtít od nástrojů (smyslů), jimž sám jsem nástrojem (vnímání), jako jsou barvy jen bílým světlem?

Ježíš, člověk, když konal zázraky a přednášel svá skvostná slova, si toho vůbec nebyl vědom. Bylo to „bílé světlo“, Život, který je příčinou a smyslem, když koná v dokonalé souhře. „Můj Otec a Já jedno jsme.“ Vzdejte se představy „já“ a „mé“. Může tělo něco vlastnit? Může mysl něco vlastnit? Oboje, pokud jimi neprosvítá Světlo Boha, představuje neživé nástroje. Objekty, které vidíme a vnímáme, jsou jen rozloženým světlem Jediného Neomezeného Ducha.

12

Uctívání

Jak můžete Boha nejlépe uctívat? Proč ho nezkusit uctívat tím, že Mu dáme celé naše já, vždyť každá myšlenka, každý čin je jen činností Jediného Života (Boha) – více či méně dokonalou podle toho, jak jsme si Boha vědomi či nevědomi.

Bůh v našem nevědomí hraje dokonalou symfonii. Mistr je během vyučování dalece vzdálen nějaké myšlence na výuku, ale cítí ve své přítomnosti pochyby a potíže, takže ještě

než své problémy stihnete vyjádřit, vyjdou z něj úžasná slova, která rozptýlí pochyby. Ta slova nikdy neselžou a Mistr, se srdcem ukotveným v Bohu, si je dokonale vědom, že žádný čin není osobní, nenárokuje si, že dal vzniknout myšlence či byl prostředkem k odstranění pochybnosti. Mistr nikdy neříká „já“, nebo „moje“. Jen vidí BOHA v každé myšlence a v každém činu, ať už jsou vaše, či jeho. Když utiší vaši pochybnost, není nad tím v údivu, nemá z toho žádné zvláštní potěšení. Nikdy netouží po potěšení.

Říká: „Kdo je ten, kdo cítí potěšení? No přece Bůh. Co je potěšení? Přece chvála – neuvědomělá či jiná – Boha. Co je to takzvané „já“? Je to BŮH. Bůh je potěšením. Pokud toužím po věčném potěšení, musím na sebe zapomenout a být tím, co je potěšením samotným, tedy BOHEM.

Mistr se zcela vzdává svého já. Jako jakousi vykonstruovanou představu ji odhazuje do oceánu BOHA, jenž Je, a který Je, doslova, materií a příčinou všeho, a stává se ztělesněním štěstí. Podobně odhazuje stranou každou svoji osobní touhu, dokonce i touhu počestnosti. A i toto Mistr odmítá uznat za své činy a připisuje je BOHU, dokud se nestane ztělesněním osobní počestnosti, po níž kdysi toužil. Nikdo se k němu nemůže přiblížit, aniž by jím nebyl požehnán. Je ztělesněním všech dobrých vlastností. Takové je pravé uctívání a jeho výsledky.

III

MAHÁRIŠI

Shromážděná fakta o Mahárišim jsou hubená a nuzná. Jsou však velmi zajímavá, protože jsou mimořádně prostá.

Rozradostnil mě zisk dvou fotografií Mahárišiho, sedícího v hluboké meditaci v odlišných pozicích. Jedna z nich je připojena k mým stručným poznámkám. Nemá smysl chtít po mně další detaily. Zveřejňuji vše, k čemu jsem dostal svolení.

1

Jak byl přivolán

Čéla, jehož znám, mi vyprávěl následující příběh:

Když bylo Mahárišimu šestnáct, prožil ryzí probuzení. Přesto žil dál se svými rodiči, až do rozhodného dne, který přišel v srpnu 29., v roce 1896. Ten den ho jeho starší bratr pokáral, když jej viděl sedícího se zkříženýma nohama v meditaci, bez zájmu o sebe. Řekl mu, že ten, kdo si přeje žít jako *sádhu*, nemá právo na rodinný život. Maháriši opustil domov, když zanechal vzkaz, že odchází z poslušnosti k volání Arunáčaly.

Předtím, než se rozhodl žít v jeskyni, kde jej spatřil Frank, žil v chrámu Arunácalaéšvary a na dalších místech. Má asi 39 let a v jeskyni už žije mnoho let. *(V době setkání s Frankem bylo Mahárišimu 32 let. Předcházející i následující odstavce nejsou v životopisných detailech moc přesné. Pozn. překl.)*

2

Jak trávil čas v jeskyni

Po prvních dvou letech upadl do ticha. Několik let nepromluvil ani slovo. Nebylo v tom žádné poblouznění, ale jen prostá nechuť zabývat se hovorem. Posledních šest let hovoří a vyučuje.

Maháriši hovoří jihoindickými jazyky a anglicky. Nejdůležitější části hinduistických písem zná nazpaměť a dobře se vyzná i historii křesťanství a v bibli.

Jen málo lidí zná jeho jméno, nebo o něm ví víc, než jen historiku jeho odchodu z domova, kterou on sám vyprávěl svému *čelovi*, a že se narodil do bráhmanské kasty. Jeho osobnost je kromobyčejně zvláštní a věrohodní svědci o něm vypravují překvapující historiky, jako například:

3

Hinduistická verze příběhu o Gedeonovi a jeho rounu

Jednou, během začátku období monzunu, seděl Maháriši na úpatí hory, pod širým nebem, v hluboké meditaci. Jistá žena, která je vypravěči známá, se za ním vydala s nějakým zbožným darem, aby požádala o jeho požehnání. Cestou ji zastihla prudká průtrž mračen, a tak se schovala pod skálu či strom, asi 300 m od místa, kde seděl Maháriši. Viděla, že po celou dobu sedí pohroužen do meditace. Když přestalo pršet, šla za ním nahoru a zjistila, že prostor všude kolem něj, asi do vzdálenosti padesáti metrů, je zcela suchý.

4

Mahátma, který zapříčinil, že Maháriši ukončil své dvanáctileté mlčení

Porozumění Mahárišimu není možné bez seznámení se s detaily jeho vztahu s Ganapati Šástriarem. Šástriar k němu přišel jednoho dne, pronesl sanskrtské verše a dvanáctileté mlčení pominulo. Stalo se to před šesti lety a Maháriši od té doby hovoří a učí. Dá se říci, že Šástriar ztělesňuje intelektuální aspekt mistrovství a Maháriši zbožný (*bhaktický*). Přesto je však Šástriar vysoce zbožný a ostrost intelektu Mahárišiho je nesporná.

Sám Šástriar vždy říká: „Nejsem to já, ale je to Maháriši, kdo koná.“ Evidentně na sebe pohlíží jako na nástroj Mahárišiho, když je ovládaný silou, generovanou **tímto největším z žijících mahátmů**. Nesmí se to však brát příliš doslova. Je to jen dedukce, odvozená z pozorovaných faktů. Stojí za zmínku, jak zbožný muž ihned rozeznal intelektuálně vyvinutého člověka (Šástriara) a jak se Šástriar okamžitě odevzdal vlivu meditativního světce.

Když Šástriar s Frankem, během první Frankovy návštěvy u Mahárišiho, přicházeli k úpatí hory, vyslovil Šástriar dvě proroctví, z nichž jedno se již naplnilo a to druhé čeká na svůj čas.

Když přišli blízko k hoře, Šástriar řekl: „Pš! Musíte teď být potichu. Blížíme se k Mahárišimu.“

Šástriar měl jemný smysl pro humor. Frank se jej jednou zeptal na minulé zrození. Šástriar se na něj podíval a odpověděl: „Počkejte dva měsíce a do detailů vám prozradím všechny vaše předchozí zrody.“ Franka to na moment nesmírně rozradostnilo. Pak si uvědomil, že jej *mahátma* testuje. A Šástriar se svým nenapodobitelným způsobem zlehka usmál a zamumlal: „K čemu? K čemu by to bylo?“

5

Učení Ganapati Šástriara

Šástriar kdysi pocítil, že je duchovně povolán jít učit sanskrt do malého města. Tak šel. Na škole tam měli volné místo, o které požádal. Školní správa se ho zeptala: „Jak poznáme, že váš sanskrt je správný?“

Nato Šástriar odešel na sever do Benáresu, prošel nejpřísnějšími testy, dosáhl nejvyššího stupně a s certifikáty se vrátil do onoho malého města, kde tyto certifikáty ukázal lidem a pak je roztrhal na kousky a vyhodil. Známy sanskrtský učenec říká, že Šástriarovi můžete dát nazdařbůh jakýkoli námět a on se bude jen chvíli procházet a pak se z něj vyhnou sanskrtské verše, dokonalé formou a významem, pohnou se rychleji, než je dokážete zapsat a budou se týkat zadaného tématu.

6

Jasnovidnost a psychické dary Ganapati Šástriara

Nějaký člověk byl poslán, aby zjistil, jestli Šástriar nepodněcuje k rebeliím. Šástriara našel v jeskyni, jak sedí v meditaci. Ten člověk byl v převleku a řekl, že Šástriara uctívá a přeje si stát se jeho *čélou*. Šástriar přijal hosta laskavě a položil mu pár otázek. Ten člověk byl připravený a pohotově je zodpověděl. Tak se na chvíli posadili a Šástriar opět vstoupil do meditace.

Onen návštěvník se vydal k Šástriarovi přímo, takže Šástriar neměl jak se o jeho příchodu dozvědět. Šástriarovi nedal žádné otázky a jen se tvářil, jako budoucí *čéla*.

Pak Šástriar prohlásil: „Přicházíte z toho a toho města. Chcete zjistit, jestli jsem buřič. Proč mi lžete?“ Ten člověk se přiznal a nakonec se stal jeho *čélou*.

Šástriar má dvanáct zvláštních *čélů*. Každý byl pověřen úkolem, pro který se nejvíce hodí. Jen v jednom případě tyto úkoly vyjmenoval a *čélu* požádal, ať si vybere. *Čéla* tak učinil a pohlédl na Šástriara. Na mistrově tváři se objevil klidný úsměv, se kterým mu řekl – věděl jsem předem, co si vybereš.

Jindy Šástriar pronesl: „Anglie, Francie, Německo, Itálie, Amerika – všechny navštívuji.“ Takové věci jsou sdělovány prostě, bez podezření na vychloubání, jako pouhá fakta.

Šástriara se zeptali: „Mohl by člověk zůstat v trvalé meditaci? Mohl by mít tak dlouho otevřené oči?“

„Ano,“ odpověděl Šástriar. Pak byl týden pozorován, ve dne v noci, přičemž své oči nikdy nezavřel.

Když se podíváte na fotografii Mahářišiho, uvidíte, že jsou jeho oči otevřené. Přesto je ponořen do hluboké meditace, nedbajíc ničeho ve vnějším světě. Ti, kteří s Mahářišim přespali v jeskyni, říkají, že prakticky nikdy zcela nespí.

7

Jak Mahářiši odpovídá zvědavcům

Když lidé pokládají otázky z pouhé zvědavosti, Mahářiši se chvíli soustředí a řekne: „Nemám od Boha pravomoc, abych tuto otázku odpověděl.“ Nebo může odvětit: „Říkáte ‚já‘, ‚já‘ chci vědět. Řekněte mi, co je toto ‚já‘? Nejprve toto ‚já‘ poznejte, a pak budete znát vše.“

Ale v případě, že tito lidé hledají duchovní světlo, je nanejvýš ochotný hovořit o čemkoli, aby to objasnil.

S oběma je to stále stejné. Pokud již neodpovídají na sled otázek, nikdy neodpoví, aniž by se předtím neponořili do meditace.

F. R. S.